

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет технологій і дизайну
Кафедра технологій і конструювання швейних виробів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій і дизайну
Тетяна ІВАНІШЕНА

Підпис

2024 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Спецрисунок**

Освітньо-професійна програма **Конструювання та технології швейних виробів**

Рівень вищої освіти **Перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Луцевська Олена Миколаївна
Профайл викладача	https://tksv.khmnu.edu.ua/lushevskas/
E-mail викладача(ів)	lushchevskao@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	097-471-43-79
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=2424
Консультації	Очні: Відповідно до графіка, встановленого кафедрою Онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Форма семестрового контролю		
				Кредити ЕКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проєкт	Курсова робота	залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
О	Д	1	1	4,0	120	51	17	34			69			+	
			2	4,0	120	54	18	36			66			+	

Анотація дисципліни

Дисципліна «Спецрисунок» є однією із обов'язкових дисциплін і займає провідне місце у підготовці бакалаврів за спеціальністю 182 «Технології легкої промисловості» та освітньо-професійною програмою "Конструювання та технології швейних виробів". Дисципліна викладається для студентів усіх форм здобуття освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 182 Технології легкої промисловості.

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); лабораторні заняття (з використанням методів візуалізації моделювання, тренінгів, майстер-класів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання), і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок виконання зображення власного задуму у різних художніх техніках.

Прореєвізити – вихідна. **Кореквізити** – Інженерна і комп'ютерна графіка, Дизайн проектування костюма, Основи комп'ютерного дизайну, Культура мовлення і ділове спілкування.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, розвиток його зорового сприйняття, образного художнього мислення, оволодіння матеріалами для малювання і живопису та вміння вирішувати визначені творчі задачі.

Завдання дисципліни. Оволодіння практичними навичками художньо-естетичного сприйняття об'єктів спостереження (пластичного, цілісного, образного), здатності знаходити та правильно оцінювати пропорції, об'ємні форми, кольорову гаму основного та оточуючих предметів, виконувати побудову голови та фігури людини із різним характером руху, та вміння зображувати творчий задум будь-якої форми, передавати його об'ємний вигляд, розташування в просторі, світлотіні, фактури матеріалів, їх кольори. Здатність розв'язувати складні

спеціалізовані задачі та практичні проблеми з зображення виробів легкої промисловості на фігурі людини, що передбачає застосування певних теорій та методів спецрисунку і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК). Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК4). Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК8). Здатність розв'язувати широке коло спеціалізованих проблем та задач у професійній діяльності при виконанні малюнків та ескізів костюму, обґрунтовуючи вибір методів зображення та запропонованих рішень (ФК7). Здатність отримувати, зберігати, обробляти та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення завдань професійної діяльності, прогнозування якості на усіх етапах виконання малюнку чи ескізу виробів легкої промисловості (ФК10). Здатність застосовувати сучасні методики і інноваційні технології для художнього проектування та зображення швейних виробів (ФК11).

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: знати і розуміти принципи перспективного зображення об'ємних предметів та драпіровки акварельними фарбами, кольоровими олівцями, у графічній лінійній техніці, графічній плямовій техніці, а також у техніці колаж. Знати і розуміти принципи побудови чоловічої та жіночої фігури людини, особливості побудови дитячої фігури різних вікових груп, а також володіти принципами побудови стилізованої фігури людини (чоловічої та жіночої) з різним характером руху, тобто знати і розуміти фундаментальні основи зображення на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми (ПРН.2). Володіти професійною термінологією та основними поняттями з дизайну виробів легкої промисловості (ПРН.6). Застосовувати у проектно-художній діяльності сучасні методики та інноваційні технології для проектування та зображення швейних виробів (ПРН.21).

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

Таблиця 3 – Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема практичного заняття	Самостійна робота студента			
		зміст	год.	література	
1	2	3	4	5	6
<i>Перший семестр</i>					
1	Л1 Вступ до спецрисунку. Основні завдання художньої підготовки. Перспектива.	ЛР1 Перспективне зображення об'ємних геометричних тіл.	Опрацювання матеріалів Л1, підготовка до виконання ЛР1.	4	[1] с.12-25, [5] с. 5-15
2			Виконання СР1, побудова фронтальної та верхньої перспектив на прикладі куба.	5	
3	Л2 Особливості перспективного зображення простих геометричних тіл. Конструктивний рисунок.	ЛР2 Особливості тонового пропрацювання об'ємних геометричних тіл	Опрацювання Л2, підготовка до виконання ЛР2.	4	[1] с. 23-25, [5] с. 16-19
4			Підготовка до захисту ЛР2.	5	
5	Л3 Особливості малювання з натури предметів складної форми.	ЛР3 Малювання з натури натюрморту із предметів симетричної та асиметричної форми з виявленням ліній побудови. Зображення драпірувань.	Опрацювання Л3, підготовка до виконання ЛР3.	6	[2] с. 74-82, [5] с. 20-32
6			Виконання СР2, натюрморту із двох предметів.	6	
7	Л3 Особливості малювання з натури предметів складної форми.	ЛР3 Малювання з натури натюрморту із предметів симетричної та асиметричної форми з виявленням ліній побудови. Зображення драпірувань.	Опрацювання Л3, підготовка до виконання ЛР4. Завершення зображення драпірувань.	3	[2] с. 74-82, [5] с. 20-32
8			Підготовка до захисту ЛР3. Підготовка до тестування.	3	
9	Л4 Живописні техніки виконання зображення. Особливості виконання зображення у техніці акварель.	ЛР4 Техніки та способи виконання зображення акварельними фарбами. Виконання натюрморту в техніці акварель	Опрацювання Л4, підготовка до виконання ЛР5.	3	[2] с. 57-68, [5] с. 48-55

1	2	3	4	5	6
10			Підготовка до захисту ЛР4. Завершення натюрморту в техніці акварель.	3	
11	Л5 Живописні техніки виконання зображення. Особливості виконання зображення у техніці «кольорові олівці».	ЛР5 Техніки та способи виконання зображення кольоровими олівцями. Малювання натюрморту кольоровими олівцями.	Опрацювання Л5, підготовка до виконання ЛР6 та захисту ЛР5.	3	[5] с. 58-66
12			Виконання СР3, натюрморту у техніці кольорові олівці.	3	
13	Л6 Графіка. Основні засоби та прийоми виконання графічного зображення	ЛР6 Різновиди ліній та їх застосування при виконанні натюрморту в лінійній графічній техніці. Графічне вирішення натюрморту в плямівій техніці.	Опрацювання Л6, підготовка до виконання ЛР7.	3	[5] с. 33-47
14			Підготовка до захисту ЛР6. Виконання натюрморту у графічній техніці.	3	
15	Л7 Колаж. Основні засоби та прийоми виконання зображення.	ЛР7 Виконання натюрморту в техніці колаж	Опрацювання Л7, підготовка до виконання ЛР7.	5	[5] с. 72-74
16			Підготовка до захисту ЛР7. Підготовка до тестування	5	
17		Захист ЛР7	Підготовка до перегляду	5	[5] с. 72-74
<i>Другий семестр</i>					
1	Особливості побудови голови людини у різних положеннях.	ЛР1 Виконання пропорційних схем голови людини у різних положеннях.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ЛР1.	4	[2] с. 107-123, [4] с. 48-52
2			Підготовка до виконання ЛР2 та захисту ЛР1. Завершення малюнку голови у різних положеннях	5	
3	Особливості побудови жіночої, чоловічої та дитячої фігури людини	ЛР2 Побудова фігури людини на основі пропорційних схем за каноном.	Підготовка до захисту ЛР2. Завершення малюнку чоловічої і жіночої фігури людини на основі пропорційної схеми за каноном.	5	[2] с. 125-128, [4] с. 42-47
4			Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ЛР3. Виконання СР1, малюнку дитячої фігури	5	
5	Особливості побудови стилізованої фігури людини у русі.	ЛР3 Побудова стилізованої фігури людини з опорою на дві ноги та з опорою на одну ногу.	Підготовка до захисту ЛР3. Завершення побудови стилізованої фігури людини з опорою на одну та дві ноги.	4	[3] с. 141-145, [4] с. 53-57
6			Підготовка до виконання ЛР4. Підготовка тестування.	5	
7	Особливості зображення ескізу фігури людини у повороті.	ЛР4 Побудова стилізованої фігури людини у повороті.	Підготовка до захисту ЛР4. Завершення малюнку стилізованої фігури людини у повороті.	5	[3] с. 141-144, [4] с. 56-57
8			Підготовка до виконання ЛР5. Виконання СР2, зображення стилізованої чоловічої фігури у русі.	5	
9	Зображення фігури людини в одязі.	ЛР5 Особливості виконання зображення одягнутої фігури у графічній техніці. Технічний ескіз	Підготовка до захисту ЛР5. Завершення малюнку одягнутої фігури у графічній техніці.	3	[3] с. 145-160, [4] с. 59-64
10			Підготовка до виконання ЛР6	3	

1	2	3	4	5	6
11	Особливості виконання кольорових зображень ескізів одягу на фігурі людини у різних техніках.	ЛР 6 Особливості виконання зображення ескізу одягу у різних кольорових техніках.	Підготовка до захисту ЛР6. Завершення ескізів одягу у техніці акварель	3	[3] с. 145-160, [4] с. 70-73
12			Завершення ескізів одягу у техніці кольорові олівці	3	
13	Особливості виконання кольорових зображень ескізів одягу на фігурі людини у різних техніках	ЛР6 Особливості виконання зображення ескізу одягу у різних кольорових техніках.	Завершення ескізів одягу у техніці лінійно-плямової графіки	3	[3] с. 145-160, [4] с. 70-73
14			Підготовка до виконання ЛР7	3	
15	Художня композиція виробів легкої промисловості. Реалізація творчого задуму.	ЛР7 Виконання зображення ескізу одягу у техніці колаж. Робота з творчим задумом	Завершення виконання зображення ескізу одягу у техніці колаж..	3	[3] с. 165-170, [4] с. 74-78
16			Робота з творчим задумом та підготовка до захисту ЛР7. Підготовка до тестування.	3	
17		ЛР7 Виконання зображення ескізу одягу у техніці колаж. Робота з творчим задумом	Підготовка до тестування. Підготовка до перегляду.	4	[3] с. 165-170, [4] с. 74-78
18					

Примітка. * Лекції проводяться через тиждень по дві години, лабораторні заняття – через тиждень по чотири години (чисельники чи знаменник відповідно до розкладу занять).

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і лабораторні заняття згідно з розкладом. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До лабораторних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти на занятті активність.

Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання і зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** інституційною шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом захисту лабораторної роботи. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення; своєчасне, грамотне та охайне виконання малюнку. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням. У кінці семестру студент має сформувати портфоліо із малюнками виконаними під час вивчення дисципліни і надати його для оцінювання на підсумковому занятті.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота							Перегляд	Самостійна робота	Тематичний контроль		Семестровий контроль
Лабораторні роботи №:								Самостійні роботи	Тестування		Залік
1	2	3	4	5	6	7	T 1		T 2	За рейтингом	
ВК: 0,3							0,2	0,2	0,3		0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тестовий контроль для кожного студента складається з тестових завдань. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у таблиці.

Співвідношення правильних відповідей (%) і оцінки за тест

Відсоток правильних відповідей	0–59	60–74	75–89	90–100
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка		Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок.
B	4,25-4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75-4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для самоконтролю результатів навчання

Перший семестр

1. З чого необхідно розпочинати рисунок?
2. Що є художнім, технічним, та науково-пізнавальним рисунком?
3. Що таке картинна площина, предметна площина, лінія горизонту, головний промінь зору, точка зору, точка стояння?
4. Як зображуються горизонтальні лінії, що лежать перпендикулярно до картинної площини?
5. Як зображуються горизонтальні лінії, які паралельні до лінії горизонту?
6. Як зображуються всі вертикальні лінії?
7. Як зображуються всі горизонтальні лінії, що лежать під кутом до основної площини?
8. У яку геометричну фігуру на площині проєктуються тіла обертання, які мають в основі коло?
9. З чого починається побудова зображення конуса?
10. З чого починається побудова зображення кулі?
11. З чого починається побудова зображення куба?
12. З чого починається побудова зображення циліндра?
13. Що таке штрих, штрихування?
14. Що таке світло, рефлекс, полиск, напівтінь, власна та падаюча тіні?
15. Який полиск дають матові, шороховаті та блискучі, гладкі поверхні?
16. Як прокладають штрих на округлих формах?
17. Як прокладають штрих на вертикальних гранях куба?
18. Як прокладають штрих на горизонтальних гранях куба?
19. Які є види складок?
20. Які є види фактур?
21. На основі якої об'ємної геометричної фігури будується конструктивне зображення вертикальних складок?
22. На основі якої об'ємної геометричної фігури будується конструктивне зображення радіальних складок?
23. Які кольори є основними, похідними?
24. Який папір використовують для виконання зображення у техніці акварель?
25. Які є способи та техніки нанесення акварельної фарби на папір?
26. Для яких малюнків доцільно використовувати кольорові олівці та який папір при цьому необхідно застосовувати?

27. Як досягається насиченість кольору у техніці кольорових олівців?
28. Як досягається складність кольору кольоровими олівцями?
29. Послідовність зображення натюрморту кольоровими олівцями.
30. Які основні прийоми штрихування кольоровими олівцями?
31. Із чого починають роботу над малюванням натюрморту кольоровими олівцями?
32. Як накладають штрихи при роботі із зображенням у техніці кольорові олівці?
33. Які роботи виконуються на заключному етапі малювання кольоровими олівцями натурної постановки?
34. Як виглядають і для зображення чого використовуються контурні лінії?
35. Як виглядають і для зображення чого використовуються паралельні лінії?
36. Як виглядає і для зображення чого використовується перехресне штрихуванням виконане контурними лініями?
37. Як виглядає і для зображення чого використовується перехресне штрихуванням виконане трьома і більше паралельними лініями?
38. Як виглядають і для зображення чого використовуються хвилясті лінії?
39. Як виглядають і для зображення чого використовуються кара кулеподібні лінії?
40. Як виглядають і для зображення чого використовуються точкове штрихування?
41. Як виглядають і для зображення чого використовуються дотичні лінії?
42. Що є основним образотворчим засобом в лінійній техніці?
43. Що являє собою силуетна графіка?
44. Як досягають об'ємного зображення у плямовій техніці?
45. Які характеристики має пляма, як засіб графіки?
46. Що називають колажем?
47. Які матеріали використовують для виконання зображення у техніці колажу?
48. Який папір слід використовувати для виконання зображення у техніці колажу?
49. З чого починається робота над колажем?
50. Які етапи роботи над зображенням у техніці колажу?

Другий семестр

1. Що прийнято використовувати в якості модуля у сучасних схемах побудови обличчя людини?
2. Які пропорції голови людини?
3. Які головні частини обличчя людини?
4. У чому особливість рисунка голови людини в фас, профіль і в повороті 3/4?
5. Пропорції жіночої фігури.
6. Пропорції чоловічої фігури.
7. Що прийнято використовувати в якості модуля у сучасних схемах побудови фігури людини?
8. Пропорції дитячої фігури в відповідності з віковою групою.
9. Які особливості зображення стилізованої фігури?
10. Скільки модулів містить довжина сильно стилізованої людської фігури?
11. Що таке модуль і як ним користуватись при малюванні фігури людини?
12. Яка послідовність у виконанні малюнку фігури чоловіка (жінки) по умовно-пропорційній схемі?
13. Що таке центральна осьова лінія?
14. Що таке і де знаходиться центр ваги?
15. Яка послідовність побудови фігури людини в повороті?
16. Які особливості побудови стилізованої фігури?
17. Для чого використовують шаблони фігури людини?
18. Як змінюється розміщення ліній плеча та стегон якщо фігура буде стояти з опорою на одну ногу?
19. В яких положеннях фігуру людини треба малювати по осях симетрії, а в яких по осях руху?
20. З чого потрібно починати малюнок фігури людини з натури, з уявлення, по пам'яті?
21. Назвіть особливості зображення олівцями фігури людини і одягу.
22. Що представляє собою технічний ескіз моделі одягу?
23. Яка послідовність зображення технічного ескізу моделі одягу?
24. Які особливості техніки виконання ескізів елементів одягу?
25. Від чого залежить прозорість тканини при використанні акварельних фарб?
26. Для зображення якої тканини краще обрати гуаш і акрилові фарби?
27. У чому полягають особливості рисування фігури людини в одязі?
28. Що слід враховувати при рисуванні моделей одягу на фігурі людини?
29. Назвіть правила зображення фігури людини в одязі.
30. Для зображення якої моделі краще обрати динамічне положення фігури?
31. Опишіть послідовність рисування моделі одягу на фігурі людини при використанні пропорційних схем.
32. У чому полягають особливості роботи над ескізом моделей одягу у багатофігурній композиції/постановці?

Рекомендована література

Основна

1. Денисенко С. М. Основи композиції і проектної графіки [Електронне видання]: навчальний посібник. – К: НАУ, 2021 – 52 с.
2. Чирва О. Ч. Живопис : навч. посібник / [О. Ч. Чирва, А. В. Сімонова, М. Лобко-Зампасі, Д. Ю. Вінтаєв, Ю. О. Сосницький, В. П. Манохін, П. В. Мирончик] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 149 с.
3. Горбатюк Н. Практичне ескізування одягу : навч. посіб. для здобувач. освіти закл. проф. (проф.-тех.) освіти / Н. Горбатюк, Л. Авілкава, Г. Откидач, І. Романюк, Г. Животовська. – Київ : Грамота, 2021. – 192 с. [Електронний ресурс], Режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidrucnyky-posibnyky-profosvita/Eskizuvanya-odyagu.pdf>
4. Кулешова С.Г. Лабораторний практикум з основ композиції : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / С.Г. Кулешова, О.М. Луцевська. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 117 с.

Додаткова

1. Мусієнко В.О. Основи живопису та кольорознавства / В.О. Мусієнко, М.В. Колосніченко, Н.В. Остапенко. – Київ, КНУТД, 2018. – 250 с.
2. Гонтарів В. Живопис. Графіка [Текст] / В. Гонтарів. – Київ: Галерея, 2016. - 192 с.
3. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва: навч. посіб. / Т.А. Прокопович, О.М. Каленюк, Г.І. Вахрамєєва. – Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФОП Покора І. О., 2019. – 91 с.
4. Пуць В. С. Основи ергономіки та художнього конструювання [Текст] : навчальний посібник / В. С. Пуць, Г. В. Єфімчук. – Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 128с. [Електронний ресурс], Режим доступу: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-04/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9E%D0%95%D1%82%D0%B0%D0%A5%D0%9A_182_%D0%A2%D0%9B%D0%9F_2018.pdf
5. Кулешова С.Г. Колір в художньому проектуванні одягу: навч. посібник / С. Г. Кулешова, за редакцією д.т.н., проф. Славінської А. Л. – Хмельницький: ХНУ, 2016. – 395 с.
6. Сухенко В.О. Академічний рисунок : підруч. для студентів ВНЗ. – Нац. акад. образотвор. мистецтва і архітектури. - Київ : Амадей, 2016. - 231 с.
7. Йоганнес Іттен Елементи образотворчого мистецтва. Навчальне видання щоденник / перекл. Ярослава Іваненко. - ArtHuss, 2023. – 168 с.
8. Микола Лі. Основи навчального академічного рисунка : підручн. для студентів вищих навчальних закладів.- Київ, 2016. – 478 с.
9. Розробка колекцій одягу: навчальний посібник. / А.М. Малинська, К.Л. Пашкевич, М.Р. Смирнова, О.В. Колосніченко – К.: ПП «НВЦ Профі», 2018. – 140 с.
10. Колесніков В. Г. Рисунок [Текст] : навч. посібник / В. Г. Колесніков [и др.] ; Київський національний ун-т технологій та дизайну. – К. : КНУТД, 2008. - 155 с.: іл. - Бібліогр.: с. 155.
11. Хмельовський О. М. Основи графіки : метод. вказівки до практичних робіт: для студ. спец. "Дизайн" денної та заоч. форм навч. / Орест Михайлович Хмельовський; В.о. Луцький нац. техн. ун-т.– Луцьк : ЛДТУ, 2008.– 118 с.
12. Луцевська О. М. Цифровізація при викладанні художніх дисциплін / О. М. Луцевська, Д.Е. Марчук, // Ресурсозберігаючі технології легкої, текстильної і харчової промисловості: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих вчених та студентів, 22 листопада 2023 р. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – С.141-142. https://tksv.khmnu.edu.ua/inetconf/2023/marchuk_lushevsjka_2023.pdf
13. Краснюк Л. В. Луцевська О.М. Дизайн-проектування авторського ансамблю одягу з використанням принту «ефект деграде» / А.Ю. Станко, О.М. Луцевська // Вісник ХНУ. Технічні науки. - 2019. - №6. - С. 58-63. <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/13-9.pdf>
14. Проектування колекції чоловічого та жіночого одягу на основі композиційних елементів формоутворення стилю авіатор / Л. В. Краснюк, О. М. Луцевська, Л. В. Буханцова, О. М. Троян // Art and Design No2, 2023 DOI:10.30857/2617-0272.2023.2.13 https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/24130/1/artdes_2023_N2_P141-156.pdf